

ปัจจัยเชิงสาเหตุในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมที่ส่งผลต่อการปรับตัว
ของนักฟุตบอลต่างชาติในสโมสรฟุตบอลไทยลีก¹
Causal Factors in Intercultural Communication Affecting the
Foreign Football Players' Adjustment in Thailand League Football Club¹

เอกรงค์ ปันพงษ์^{2*} และวรวัช คุรุจิต³
Akkarong Punpong^{2*} and Warat Karuchit³

¹ บทความวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การสื่อสารเพื่อการปรับตัวทางวัฒนธรรมของนักฟุตบอลต่างชาติในสโมสรฟุตบอลไทยลีก” หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชานิเทศศาสตร์และนวัตกรรมการจัดการ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

² นักศึกษาหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชานิเทศศาสตร์และนวัตกรรมการจัดการ คณะนิเทศศาสตร์และนวัตกรรมการจัดการ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ กรุงเทพฯ 10240

³ ผศ.ดร., ประจำหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชานิเทศศาสตร์และนวัตกรรมการจัดการ คณะนิเทศศาสตร์และนวัตกรรมการจัดการ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ กรุงเทพฯ 10240

¹ This article is a part of a Doctoral Philosophy entitled “Communication for the Foreign Football Players’ Cultural Adjustment in Thailand League Football Club” Doctor of Philosophy Program in Communication Arts and Innovation, Communication Arts and Innovation Management Faculty, National Institute of Development Administration.

² Student in Doctoral of Philosophy Program in Communication Arts and Innovation, Communication Arts and Innovation Management Faculty, National Institute of Development Administration, Bangkok, 10240, Thailand

³ Asst. Prof. Dr. Philosophy Program in Communication Arts and Innovation, Communication Arts and Innovation Management Faculty, National Institute of Development Administration, Bangkok, 10240, Thailand

* Corresponding author: E-mail address: akkarongpunpong@gmail.com

(Received: October 22, 2018; Revised: January 25, 2019; Accepted: February 8, 2019)

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาแบบจำลองเชิงสาเหตุ และเพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่อิทธิพลทางตรง ทางอ้อมและอิทธิพลรวม ได้แก่ ลักษณะด้านประชากร ความสามารถในการสื่อสาร ทักษะที่มีต่อคนไทย พฤติกรรมการสื่อสารระหว่างบุคคล พฤติกรรมการใช้สื่อมวลชน ที่ส่งผลต่อการปรับตัวของนักฟุตบอลต่างชาติในสโมสรฟุตบอลไทยลีก โดยศึกษากับนักฟุตบอลต่างชาติที่สังกัดสโมสรในฟุตบอลไทยลีกที่มีได้ถือสัญชาติไทย ทั้งหมด 299 คน ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เส้นทางอิทธิพล ด้วยโมเดลลิสเรล ผลการวิจัยพบว่า 1. แบบจำลองเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการปรับตัวของนักฟุตบอลชาวต่างชาติในการแข่งขันฟุตบอลไทยลีกที่พัฒนาขึ้นมีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ 2. ปัจจัยที่มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อการปรับตัวของนักฟุตบอลต่างชาติ ได้แก่ ปัจจัยด้านประชากร ปัจจัยด้านความสามารถในการสื่อสาร และปัจจัยด้านทัศนคติที่มีต่อคนไทย หมายความว่า นักฟุตบอลชาวต่างชาติที่มีปัจจัยในด้านต่าง ๆ ข้างต้นในระดับสูงจะส่งผลให้มีการปรับตัวในระดับสูงด้วย

คำสำคัญ: แบบจำลองการสื่อสารต่างวัฒนธรรม การปรับตัวทางวัฒนธรรมของนักฟุตบอลต่างชาติ

Abstract

The objectives of this study were to examine and developed a causal model and analyze the directly Indirect and total affect factors. This study also focused on testing demographic characteristics, communication skills, attitude toward Thai people, interpersonal communication and media usage behavior affecting the foreign footballers adaptation in football Thai league. The study was conducted with 299 Thailand League foreign footballers. Data was collected using a questionnaire and analyzed using Path analysis by Lisrel Model. The study found that. 1. Causal Factors Model affecting the developed foreign footballers in football Thai league was statistically consistent with the empirical data. 2. The factors that had positive direct effect affecting on the foreign footballers' adjustment in football Thai league were demographic characteristics, communication skills and attitude toward Thai people were mean foreign football players who had various factors in high levels affecting in a high level of adjustment too.

Keywords: Intercultural Communication Model, The Foreign Footballers' Adjustment

บทนำ

กีฬาฟุตบอลเป็นพื้นที่ให้บุคคลต่างวัฒนธรรมได้มาพบเจอกันและสื่อสารแลกเปลี่ยนในเรื่องราวต่าง ๆ โดยมีที่มาจากประเทศอังกฤษได้เริ่มก่อตั้ง “สมาคมฟุตบอล” (Football Association – FA) ใน ค.ศ.1863 ต่อมาช่วงต้นศตวรรษที่ 19 กีฬาสมัยใหม่ชนิดนี้ได้แพร่กระจายออกจากเกาะอังกฤษไปยังทวีปต่าง ๆ ตามเส้นทางของอาณานิคมอังกฤษ กระทั่งฟุตบอลกลายเป็นเกมกีฬาที่ปึกหลักฝังรากและเติบโตขึ้นมาในทวีปต่าง ๆ ทั่วโลก [1] และในช่วงปลายศตวรรษที่ 20 การแข่งขันฟุตบอลลีกในประเทศยุโรปประสบความสำเร็จอย่างสูง หากนับเฉพาะฟุตบอลชิงแชมป์สโมสรยุโรป “ยูฟ่าแชมเปียนส์ลีก” ให้เงินรางวัลให้แก่ทีมชนะเลิศถึง 2,145 ล้านบาท [2] ด้วยเหตุผลเหล่านี้ทำให้มีการว่าจ้างนักฟุตบอลต่างชาติที่มีฝีเท้าดีเข้ามาอย่างมากมาย โดยที่สถิติการว่าจ้างนักฟุตบอลต่างชาติสูงที่สุดในโลกเป็นของฟุตบอลลีกของประเทศอังกฤษที่มีจำนวนมากกว่า 290 คน [3] และสถิตินักฟุตบอลที่มีค่าจ้างสูงที่สุดก็เป็นนักฟุตบอลต่างชาติ คือ ลิโอเนล เมสซี (2,390 ล้านบาท/ปี) [4] โดยเขาเป็นชาวอาร์เจนตินาที่มาค้าแข้งให้กับสโมสรบาร์เซโลนาในลีกสเปน

สำหรับฟุตบอลไทยลีกนั้นพบว่า มีการว่าจ้างกันตั้งแต่การแข่งขันไทยลีก ครั้งที่ 1 ประจำปี พ.ศ. 2539 “จอห์นนี่ วอลส์เกอร์ไทยแลนด์ลีก” ซึ่งในตอนนั้นยังมีการนำเข้ามาไม่มาก โดยนักฟุตบอลต่างชาติที่ประสบความสำเร็จในยุคแรก ๆ คือ “อเดบาโย กาเดโบ” ชาวไนจีเรียที่เข้าค้าแข้งให้กับทีมบีอีซี เทโรศาสน จนประสบความสำเร็จอย่างมากและยังอยู่ในวงการฟุตบอลไทยจนถึงปัจจุบัน [5] จนมาถึง พ.ศ.2552 ได้เปลี่ยนชื่อมาเป็น “การแข่งขันฟุตบอลไทยพรีเมียร์ลีก” จากนั้นวงการฟุตบอลไทยก็ประสบความสำเร็จอย่างต่อเนื่อง ปัจจุบันนี้ฟุตบอลไทยได้แปรเปลี่ยนมาเป็นฟุตบอลอาชีพเต็ม แต่ละสโมสรมีการดำเนินงานในรูปแบบบริษัทจำกัด ทำให้มีความสามารถในการใช้จ่ายเงินมากขึ้น ดังนั้น ทำให้มีการว่าจ้างนักฟุตบอลต่างชาติก็มี

มากขึ้นเป็นเงาตามตัว ในฤดูกาลปัจจุบัน (พ.ศ. 2560) มีนักฟุตบอลต่างชาติที่ค้าแข้งเฉพาะในลีกมีสัดส่วนที่เพิ่มขึ้นจากฤดูกาลที่ผ่านมา 12 เปอร์เซ็นต์ [6]

แม้การแข่งขันฟุตบอลในลีกต่าง ๆ มีการว่าจ้างนักฟุตบอลต่างชาติเก่ง ๆ เข้ามาจำนวนมาก แต่สิ่งที่แฝงตัวเข้ามา คือ เมื่อบรรดานักเตะต่างชาติเข้ามาทำมาหากินในพื้นที่ต่างบ้านต่างเมืองจะมีปัญหาเรื่องการปรับตัว จากประวัติศาสตร์การย้ายทีมในลีกชั้นนำของโลกพบว่า ตัวอย่างการย้ายทีมแล้วมีปัญหาในการปรับตัว อาทิ อังเคล ดิมาร์เรีย ปีกทีมชาติอาร์เจนตินา ที่ย้ายจากทีมเรอัลมาดริด ในลา ลีกา สเปน มาสู่ทีมแมนเชสเตอร์ ยูไนเต็ด แต่ไม่สามารถปรับตัวได้ เนื่องจากความแตกต่างกันทางสังคมและวัฒนธรรมของประเทศอังกฤษ และอาร์เจนตินา [7] ที่มีช่องว่างทางภาษา อาหารการกิน ตลอดจนการดำเนินชีวิตประจำวัน จนต้องย้ายทีมอย่างรวดเร็วหลังจากอยู่ในเกาะอังกฤษได้ไม่ถึงปี หรือในกรณีศึกษาในลีกทวีปเอเชียของคาร์ลอส เตเบซ กองหน้าชาวอาร์เจนตินาอีกคนที่กำลังค้าแข้งอยู่ในทีมเชียงใหม่ สโมสรใหม่ที่ประสบปัญหาเรื่องการปรับตัวเพื่อเข้าสู่วัฒนธรรมของประเทศจีน [8]

สิ่งที่เป็นปัญหาย่างแรก ๆ ที่นักฟุตบอลต่างชาติจะต้องพบเวลาย้ายไปค้าแข้งในลีกฟุตบอลต่างชาติ คือ การสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม (Intercultural Communication) ทั้งนี้ เมื่อนักฟุตบอลหรือทีมผู้ฝึกสอนที่มาจากวัฒนธรรมที่แตกต่างกันต้องประกอบอาชีพที่มีการติดต่อสื่อสารร่วมกัน ย่อมจะต้องมีการเรียนรู้ถึงความแตกต่างทางสังคมและวัฒนธรรมของในแต่ละประเทศ รวมถึงต้องมีการปรับตัวเพื่อให้สอดคล้องกับวัฒนธรรมแปลกใหม่ที่ตนเองเข้ามาอาศัยอยู่หรือทำงาน ซึ่งเมื่อนักฟุตบอลคน ๆ นั้นได้ก้าวเข้ามาอยู่ภายใต้วัฒนธรรมที่มีความแตกต่างกันในระยะแรก อาจเกิดวัฒนธรรมชนทางวัฒนธรรม (Culture Shock) โดยมีผลต่อประสิทธิภาพการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม [9] ดังปรากฏในผลการวิจัยของ Patrycja Gulak-Lipka [10] ที่ศึกษาเรื่อง การจัดการความแตกต่างระหว่างวัฒนธรรมขั้นพื้นฐานในสโมสรกีฬาพบว่า นักกีฬาต่างชาติในโปแลนด์ส่วนใหญ่ มักประสบปัญหาสถานะความตึงเครียดทางวัฒนธรรมในช่วงแรก ๆ

ในกรณีศึกษาในฟุตบอลไทยลีก ก็พบปัญหาด้านการปรับตัวของนักฟุตบอลต่างชาติเช่นกัน อาทิ อดีตยอดกองหน้าจากทีมลิเวอร์พูลในพรีเมียร์ลีกอังกฤษอย่างร็อบบี้ ฟาวเลอร์ที่ประสบความล้มเหลวทั้งการเป็นนักฟุตบอลและโค้ชให้กับทีมเมืองทอง ยูไนเต็ด โดยค้าแข้งในประเทศไทยเพียง 1 ปีเศษ ก่อนตัดสินใจเลิกสัญญากลับไปประกอบอาชีพนักวิจารณ์และทูตฟุตบอลให้แก่ทีมลิเวอร์พูลที่อังกฤษ และกรณีของบรูโน่ โมไรรา กองหน้าชาวโปรตุเกสเจ้าของค่าตัวแพงที่สุดในไทยลีกที่อยู่กับทีมบุรีรัมย์ ยูไนเต็ด เพียงครึ่งฤดูกาลเท่านั้น [8] แต่ต้องประสบปัญหาเรื่องการปรับตัวและมีอาการบาดเจ็บ จนถูกถอดรายชื่อออกจากทีมในฤดูกาลถัดมา

การแข่งขันฟุตบอลไทยลีกในปัจจุบันได้รับความนิยมจากแฟนชาวไทยและต่างประเทศจำนวนมาก ทำให้การว่าจ้างนักฟุตบอลต่างชาติจึงเป็นเรื่องที่สำคัญมากสำหรับสโมสรต่าง ๆ ที่ต้องการจะยกระดับคุณภาพของทีม ฉะนั้น การปรับตัวทางวัฒนธรรมของนักฟุตบอลต่างชาติในฟุตบอลไทยลีกเพื่อให้พวกเขาสามารถใช้ชีวิตอยู่ในประเทศไทย ซึ่งมีความจำเป็นต้องมีกระบวนการปรับตัวที่ถูกต้อง จึงเป็นที่มาของการศึกษาเรื่อง “ปัจจัยเชิงสาเหตุในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมที่ส่งผลต่อการปรับตัวของนักฟุตบอลต่างชาติในสโมสรฟุตบอลไทยลีก”

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อพัฒนาแบบจำลองเชิงสาเหตุด้านคุณลักษณะด้านประชากร ความสามารถในการสื่อสาร ทักษะที่มีต่อคนไทย พฤติกรรมการสื่อสารระหว่างบุคคล และพฤติกรรมการใช้สื่อมวลชนที่ส่งผลต่อการปรับตัวของนักฟุตบอลต่างชาติในสโมสรฟุตบอลไทยลีก
2. เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลทางตรง ทางอ้อมและอิทธิพลรวม ได้แก่ ลักษณะด้านประชากร ความสามารถในการสื่อสาร ทักษะที่มีต่อคนไทย พฤติกรรมการสื่อสารระหว่างบุคคล พฤติกรรมการใช้สื่อมวลชน และที่ส่งผลต่อการปรับตัวของนักฟุตบอลต่างชาติในสโมสรฟุตบอลไทยลีก

สมมติฐานการศึกษา

1. พฤติกรรมการสื่อสารระหว่างบุคคลมีอิทธิพลทางตรงต่อการปรับตัวของนักฟุตบอลต่างชาติในสโมสรฟุตบอลไทยลีก
2. พฤติกรรมการใช้สื่อมวลชนมีอิทธิพลทางตรงต่อการปรับตัวของนักฟุตบอลต่างชาติในสโมสรฟุตบอลไทยลีก
3. ปัจจัยด้านประชากรมีอิทธิพลทางตรงต่อการปรับตัวของนักฟุตบอลต่างชาติในสโมสรฟุตบอลไทยลีก และมีอิทธิพลทางอ้อมโดยส่งผ่านความสามารถในการสื่อสาร ทักษะที่มีต่อคนไทย พฤติกรรมการสื่อสารระหว่างบุคคล และพฤติกรรมการใช้สื่อมวลชน ของนักฟุตบอลต่างชาติในสโมสรฟุตบอลไทยลีก

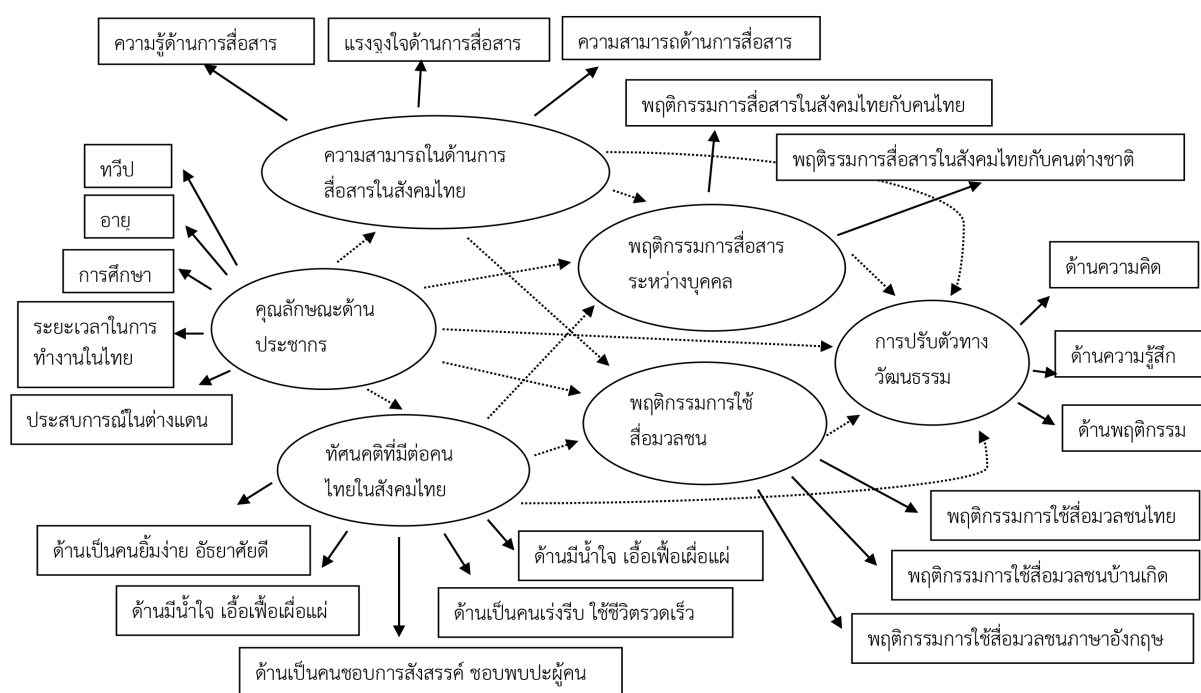
4. ปัจจัยด้านความรู้/ความสามารถในการสื่อสารมีอิทธิพลทางตรงต่อการปรับตัวของนักฟุตบอลต่างชาติในสโมสรฟุตบอลไทยลีก และมีอิทธิพลทางอ้อมโดยส่งผ่านพฤติกรรมการสื่อสารระหว่างบุคคล และพฤติกรรมการใช้สื่อมวลชนของนักฟุตบอลต่างชาติในสโมสรฟุตบอลไทย

5. ปัจจัยด้านทัศนคติที่มีต่อคนไทยมีอิทธิพลทางตรงต่อการปรับตัวของนักฟุตบอลต่างชาติในสโมสรฟุตบอลไทยลีก และมีอิทธิพลทางอ้อมโดยส่งผ่านพฤติกรรมการสื่อสารระหว่างบุคคล และพฤติกรรมการใช้สื่อมวลชน ของนักฟุตบอลต่างชาติในสโมสรฟุตบอลไทยลีก

6. แบบจำลองเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการปรับตัวของการปรับตัวของนักฟุตบอลต่างชาติในสโมสรฟุตบอลไทยลีกที่พัฒนาขึ้น มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

กรอบแนวคิดการศึกษา

ในการศึกษาครั้งนี้ มีการกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย ดังนี้ 1) คุณลักษณะด้านประชากร 2) ความรู้/ความสามารถในการสื่อสารในสังคมไทย 3) ทัศนคติที่มีต่อคนไทยในสังคมไทย 4) พฤติกรรมการสื่อสารระหว่างบุคคล 5) พฤติกรรมการใช้สื่อมวลชน และ 6) การปรับตัวทางวัฒนธรรม โดยอาศัยทฤษฎีด้านการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม [9] แนวคิดด้านการสื่อสารระหว่างบุคคล [12] แนวคิดด้านความสามารถด้านการสื่อสาร [13] แนวคิดเกี่ยวกับสื่อสารมวลชน [14] และทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับทัศนคติ และ [15] สามารถสรุปเป็นกรอบแนวคิดการวิจัยดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

Kantima Kunjara ศึกษาเรื่อง “รูปแบบการสื่อสารของนักเรียนไทยใน สหรัฐอเมริกาในขั้นตอนของการปรับตัวทางวัฒนธรรม” [16] โดยได้เสนอตัวแบบ Path (Path Model) ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัจจัยด้านความคล่องในการใช้ภาษาเจ้าบ้านจะมีผลต่อทั้งการเข้าถึงช่องทางการสื่อสารระหว่างบุคคลกับเจ้าบ้าน และการเข้าถึงสื่อมวลชนของเจ้าบ้านในทางบวก 2) ปัจจัยด้านแรงจูงใจในการปรับตัวจะมีผลต่อทั้งการเข้าถึง ช่องทางการสื่อสารระหว่างบุคคลกับเจ้าบ้าน และการเข้าถึงสื่อมวลชนของเจ้าบ้านในเชิงบวก 3) ปัจจัยด้านโอกาสในการแสดงปฏิสัมพันธ์กับเจ้าบ้าน มีผลต่อการเข้าถึงช่องทางการสื่อสารระหว่างบุคคลกับเจ้าบ้านในเชิงบวก และ 4) ปัจจัยด้านช่องทางในการเข้าถึงสื่อมวลชนของเจ้าบ้านมีผลต่อการเปิดรับสื่อมวลชนเจ้าบ้านในเชิงบวก

Christoffer M.J. Swarts ศึกษาเรื่อง การปรับตัวของนักฟุตบอลและโค้ชผ่านการแข่งขันฟุตบอลอาชีพในประเทศฟินแลนด์ [17] ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มนักฟุตบอลต่างชาติมักประสบปัญหาในการปรับตัวในประเทศฟินแลนด์ เนื่องจากสโมสรฟุตบอลท้องถิ่นไม่มีความพร้อมในการทำงานร่วมกับนักฟุตบอลต่างชาติ

Patrycja Gulak-Lipka ศึกษาเรื่อง การจัดการความแตกต่างระหว่างวัฒนธรรมขั้นพื้นฐานในสโมสรกีฬา [10] ผลการวิจัยพบว่า สโมสรกีฬาในประเทศโปแลนด์มักมีการว่าจ้างนักกีฬาต่างชาติต่างชาตินานาชาติมากมาย แต่มักมีปัญหาในด้านการขาดความตระหนักในความแตกต่างทางวัฒนธรรม การเตรียมตัวไม่เพียงพอ การขาดความรู้ความเข้าใจ

วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษานี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยมีรายละเอียดของวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักฟุตบอลต่างชาติที่สังกัดสโมสรในฟุตบอลไทยลีกที่มีได้ถือสัญชาติไทย ซึ่งเป็นกลุ่มประชากรทั้งหมด 475 คน ในไทยลีก 1 (โตโยต้าไทยลีก) ไทยลีก 2 หรือเอ็ม 150 แชมป์เปียนชิพ ไทยลีก 3หรือยูโรเค้กลีกโปร และไทยลีก 4 (ข้อมูลจากสถิติด้านนักฟุตบอลต่างชาติ บริษัทไทยพรีเมียร์ลีก) [6]

ขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามแนวคิดของ Comrey and Lee [18] เสนอเกณฑ์ที่ใช้ในการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างในการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างโดยพิจารณาจากขนาดของโมเดล โดยจำนวนตัวอย่างตามเกณฑ์ที่เหมาะสม ดังนี้ - 50 ไม่สมควร (Very Poor) - 100 น้อยเกินไป (Poor) - 200 ปานกลาง (Fair) - 300 ดี (Good) - 500 ดีมาก (Very Good) - มากกว่า 1,000 ดีมากที่สุด (Excellent) ดังนั้นจึงทำการสุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) จากบัญชีรายชื่อนักกีฬาต่างชาติที่จดทะเบียนกับสโมสรไทยลีก โดยผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามจำนวน 299 ชุด ตามจำนวนนักฟุตบอลในทั้งหมด 3 ลีกแก่นักฟุตบอลในไทยลีก 1 (โตโยต้าไทยลีก) ไทยลีก 2 หรือเอ็ม 150 แชมป์เปียนชิพ และไทยลีก 3หรือยูโรเค้กลีกโปร เนื่องจากมีข้อมูลในการเข้าถึงกลุ่มตัวอย่างที่ค่อนข้างที่ชัดเจน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม ผู้วิจัยคำนึงถึงความคลาดเคลื่อนของภาษาและบริบทของวัฒนธรรม โดยตรวจสอบความตรงของเนื้อหาโดยให้ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาอังกฤษ ญี่ปุ่น เกาหลี ฝรั่งเศส สเปน โปรตุเกส และนักวิชาการที่ศึกษาด้านการปรับตัวข้ามวัฒนธรรมที่เป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจเครื่องมือจำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของเครื่องมือวัด หลังจากนั้นจึงนำไปทดลอง (Try Out) กับกลุ่มที่มีความใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง (นักฟุตบอลต่างชาติที่เล่นฟุตบอลอาชีพในทีมในไทยลีก 4 จำนวน 20 คน) เพื่อทดสอบความน่าเชื่อถือ (Reliability) โดยใช้สูตร สัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha) โดยมีค่า Alpha ระหว่าง 0.72-0.86 โดยพบว่าค่า Alpha (α) ของตัวแปรทุกตัวมีค่ามากกว่า 0.70 ซึ่งถือว่ามีความเชื่อมั่นในระดับที่ยอมรับได้ [19]

แบบสอบถามประกอบด้วยข้อคำถาม 6 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 ข้อมูลด้านประชากร (DEMO) ได้แก่ อายุ สโมสรที่สังกัด ทวีป อายุ การศึกษา ระยะเวลา ในการอาศัยอยู่ในประเทศไทย ประสบการณ์ในต่างแดน และผู้ติดตาม (เพื่อน/ครอบครัว/เอเย่น; agent)

ส่วนที่ 2 ข้อมูลด้านการสื่อสารในสังคมไทยทั้งภายในและภายนอกสนาม (COMP) ได้แก่ ข้อมูลที่เกี่ยวกับการวัดความสามารถของนักกีฬาต่างชาติที่จะสามารถสื่อสารได้ในสังคมไทยทั้งภายในและภายนอกสนาม โดยวัดจากข้อทดสอบในด้านความรู้ (Knowledge) แรงจูงใจ (Motivation) และทักษะ (Skill) ในด้านการสื่อสาร

ส่วนที่ 3 ข้อมูลด้านทัศนคติที่มีต่อคนไทยในสังคมไทย (ATT) ได้แก่ ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติของนักฟุตบอลต่างชาติที่มีต่อคนไทยในสังคมไทยในด้านต่าง ๆ

ส่วนที่ 4 ข้อมูลด้านพฤติกรรมการสื่อสารระหว่างบุคคล (IC) ได้แก่ ข้อมูลเกี่ยวกับการมีปฏิสัมพันธ์ การพูดคุยกันระหว่างบุคคล เช่น เพื่อน ครอบครัว เจ้านาย เพื่อนร่วมงาน และบุคคลอื่น ๆ ที่รู้จักทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ

ส่วนที่ 5 ข้อมูลด้านพฤติกรรมการใช้สื่อมวลชน (MC) ได้แก่ ข้อมูลเกี่ยวกับการเปิดรับสื่อมวลชนของประเทศไทย ประเทศบ้านเกิด และสื่อมวลชนภาษาอังกฤษ อาทิ ความถี่ในการเปิดรับ ลักษณะในการเปิดรับ และสถานที่ในการเปิดรับ

ส่วนที่ 6 ข้อมูลด้านการปรับตัวทางวัฒนธรรม (ADAPT) ได้แก่ ข้อมูลที่ใช้เกณฑ์การวัดด้านความคิด (Cognitive) ด้านความรู้สึก (Affective) และพฤติกรรม (Behavior)

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) โดยการใช้สถิติเชิงพรรณนา เพื่อพรรณนาคุณลักษณะของตัวแปรแต่ละตัวในการศึกษาครั้งนี้ โดยใช้สถิติความถี่ (Frequencies) เปอร์เซ็นต์ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2. ใช้สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) ทดสอบสมมติฐานความสอดคล้องของแบบจำลองเชิงสาเหตุที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นและวิเคราะห์อิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อมและอิทธิพลรวมของปัจจัยเชิงสาเหตุด้านต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อการปรับตัวทางวัฒนธรรมของนักฟุตบอลต่างชาติ โดยการวิเคราะห์ห้่องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis: CFA) และ ปัจจัยอิทธิพล (Path Analysis) ด้วยโมเดลลิสเรล (LISREL)

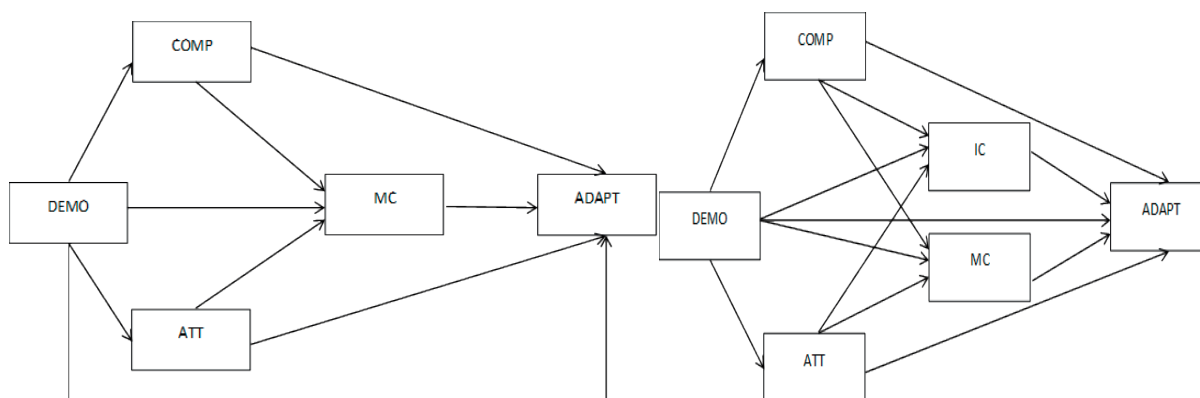
ผลการศึกษา

คุณลักษณะทั่วไปของนักฟุตบอลต่างชาติในสโมสรฟุตบอลไทยลีก

นักฟุตบอลต่างชาติในสโมสรฟุตบอลไทยลีก จากจำนวนทั้งหมด 299 คน พบว่า สังกัดสโมสรในระดับไทยลีก 3 มากที่สุดจำนวน 122 คน คิดเป็นร้อยละ 40.8 รองลงมาสังกัดสโมสรในระดับไทยลีก 1 จำนวน 93 คน คิดเป็นร้อยละ 31.1 และสังกัดสโมสรในระดับไทยลีก 2 จำนวน 84 คน คิดเป็นร้อยละ 28.1 โดยสังกัดสโมสรแบ่งออกเป็นได้มากที่สุด จำนวน 7 คน คิดเป็นจำนวนร้อยละ 2.3 รองลงมาสังกัดสโมสรสุโขทัย เอฟซี จำนวน 6 คน คิดเป็นจำนวนร้อยละ 2 คิดเป็นจำนวนร้อยละ 0.7 ตามลำดับ ส่วนใหญ่มาจากทวีปอเมริกาใต้มากที่สุด จำนวน 87 คน คิดเป็น ร้อยละ 29.1 รองลงมา คือ ทวีปแอฟริกา จำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 28.4 ทวีปเอเชีย จำนวน 84 คน คิดเป็นร้อยละ 28.1 ทวีปยุโรป จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 11 ส่วนมากมีอายุอยู่ในช่วง 26 – 30 ปี มากที่สุด จำนวน 142 คน คิดเป็น ร้อยละ 47.5 รองลงมา คือ อายุ 31 – 35 ปี จำนวน 97 คน คิดเป็นร้อยละ 32.4 อายุ 21 - 25 ปี จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 16.4 อายุ 36 ปีขึ้นไป จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 2 การศึกษาส่วนมากจะศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษา/เทคนิค/อาชีวะมากที่สุด จำนวน 222 คน คิดเป็นร้อยละ 74.2 รองลงมา คือ ปริญญาตรี จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 19.4 ประถมศึกษา จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 6 ระยะเวลาที่พักอาศัยในประเทศไทยมีมากที่สุด คือ 2 – 5 ปี จำนวน 154 คน คิดเป็นร้อยละ 51.5 รองลงมา คือ ไม่เกิน 1 ปี จำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 32.8 6 – 9 ปี จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 14 นักฟุตบอลต่างชาติที่มีประสบการณ์ในต่างประเทศมีจำนวน 172 คน คิดเป็นร้อยละ 57.5 และนักฟุตบอลต่างชาติที่ไม่มีประสบการณ์ในต่างประเทศเลยมีจำนวน 122 คน คิดเป็นร้อยละ 42.5 และในส่วนนักฟุตบอลต่างชาติที่มีผู้ติดตาม (ครอบครัว/แฟน ฯลฯ) มาประเทศไทยด้วยมีจำนวน 209 คน คิดเป็นร้อยละ 69.9 นักฟุตบอลต่างชาติที่มีประกอบอาชีพในประเทศไทยเพียงคนเดียวมีจำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 30.1

การวิเคราะห์ห้่องค์ประกอบเชิงยืนยัน

การตรวจสอบความกลมกลืนของโมเดลการวัดโดยการวิเคราะห์ห้่องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis: CFA) พบว่า ตัวแปรสังเกตทุกตัวเป็นองค์ประกอบของตัวแปรแฝงในการศึกษา โดยมีค่าไคสแควร์ (χ^2) เท่ากับ 0.02 น้อยกว่า 0.05 ซึ่งตามกฎแล้ว ไม่ควรมีนัยสำคัญทางสถิติ (>0.05) อย่างไรก็ตาม ค่าสถิติไคสแควร์ขึ้นอยู่กับขนาดกลุ่มตัวอย่าง ในกรณีที่กลุ่มตัวอย่างขนาดใหญ่ ความแตกต่างระหว่างโมเดลองค์ประกอบกับโมเดลข้อมูลเชิงประจักษ์มีเพียงเล็กน้อย จะทำให้ค่าสถิติไคสแควร์มีนัยสำคัญทางสถิติ ดังนั้น จึงควรพิจารณาค่าสถิติอื่น ประกอบ ซึ่งค่าดัชนี NFI, TLI, RFI, IFI และ CFI มีค่าอยู่ระหว่าง 0.91-1.00 ซึ่งมากกว่า 0.90 จึงสรุปได้ว่า โมเดลนี้มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ยกเว้นในแบบจำลองด้านพฤติกรรมการสื่อสารระหว่างบุคคล (IC) ที่ต้องตัดตัวแปรพฤติกรรมการสื่อสารในสังคมไทยกับคนต่างชาติ (ICF) ที่มีน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรที่ต่ำกว่า 0.30 ออก ส่งผลให้เหลือค่าตัวแปรสังเกตเพียงตัวแปรเดียว ได้แก่ พฤติกรรมการสื่อสารในสังคมไทยกับคนไทย (ICT) จึงไม่เหมาะสมในการวิเคราะห์ห้่องค์ประกอบเชิงยืนยัน ดังนั้น ควรตัดตัวแปรดังกล่าวออกจากการวิเคราะห์แบบจำลองเชิงสาเหตุ

ภาพที่ 2 แสดงแบบจำลองเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการปรับตัวของนักฟุตบอลต่างชาติในสโมสรฟุตบอลไทยลีก ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นจากกรอบแนวคิดและทฤษฎีเบื้องต้นก่อนและหลังการปรับโมเดล

การวิเคราะห์อิทธิพลเชิงสาเหตุของตัวแปรแฝงภายนอกและภายในที่มีอิทธิพลต่อการปรับตัวของนักฟุตบอลต่างชาติในสโมสรฟุตบอลไทยลีก

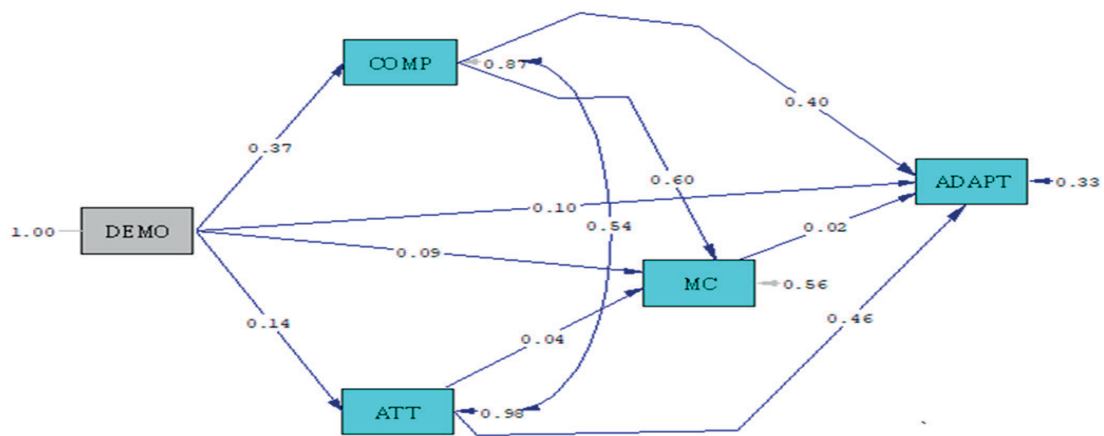
1) ตรวจสอบความตรงของแบบจำลองเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อการปรับตัวของนักฟุตบอลต่างชาติในสโมสรฟุตบอลไทยลีกกับข้อมูลเชิงประจักษ์

จากการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis: CFA) ในความเที่ยงตรงของแบบจำลองเป็นการยืนยันว่า แบบจำลองเชิงสาเหตุส่งผลต่อการปรับตัวของนักฟุตบอลต่างชาติที่อาศัยอยู่ในประเทศไทยที่มีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ซึ่งสามารถอธิบายค่าพารามิเตอร์ได้ดีที่สุด และตอบวัตถุประสงค์วิจัยข้อที่ 1 ทั้งนี้ หากแบบจำลองเชิงสาเหตุที่พัฒนาขึ้น มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ก็จะนำไปวิเคราะห์เพื่อหาค่าอิทธิพลต่อไป ในการตรวจสอบความสอดคล้องของแบบจำลองเชิงสาเหตุกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ผู้วิจัยได้เตรียมการวิเคราะห์เมทริกซ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร โดยผลการวิเคราะห์ได้นำเสนอต่อไปนี้

ตารางที่ 1 เมทริกซ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรในแบบจำลองเชิงสาเหตุ

สเกลองค์ประกอบ	DEMO	COMP	ATT	MC	ADAPT
DEMO	1				
COMP	0.365**	1			
ATT	0.143**	0.591**	1		
MC	0.307**	0.648**	0.403**	1	
ADAPT	0.316**	0.727**	0.724**	0.499**	1

จากตารางที่ 1 พบว่า ตัวแปรด้านต่าง ๆ ในแบบจำลอง นั้นมีความสัมพันธ์ไปในทางบวกทุกตัวแปร ซึ่งเป็นแบบจำลองเชิงสาเหตุที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นมา ในขั้นตอนต่อไปจะนำไปวิเคราะห์เพื่อหาค่าปัจจัยอิทธิพล (Path analysis)

Chi-Square=0.29, df=3, P-value=0.96138, RMSEA=0.000

ภาพที่ 3 แสดงแบบจำลองเชิงสาเหตุด้านประชากร ความสามารถในการสื่อสาร ทักษะที่มีต่อคนไทย และพฤติกรรมการใช้สื่อมวลชนที่ส่งผลต่อการปรับตัวของนักฟุตบอลต่างชาติในสโมสรฟุตบอลไทยลีก ที่ผู้วิจัยพัฒนาหลังจากมีการปรับโมเดลขึ้นใหม่ที่มีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

จากภาพที่ 3 ตัวแบบจำลองเชิงสาเหตุด้านประชากร ความสามารถในการสื่อสาร ทักษะที่มีต่อคนไทย และพฤติกรรมการใช้สื่อมวลชนที่ส่งผลต่อการปรับตัวของนักฟุตบอลต่างชาติในสโมสรฟุตบอลไทยลีก มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ดังจะเห็นได้จากค่า Chi-square เท่ากับ 0.29 ซึ่งมีค่าเข้าใกล้ศูนย์ ที่ df เท่ากับ 3, ค่า RMSEA เท่ากับ 0.00 ค่า GFI และ AGFI เท่ากับ 1 โดยไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงว่ายอมรับสมมติฐานหลักที่ระบุว่าแบบจำลองสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ (จากเกณฑ์ที่กำหนดไว้ว่า χ^2 เข้าใกล้ 0 และ df ไม่เป็นลบ, ค่า P ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05)

การวิเคราะห์อิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อม และอิทธิพลรวมของแบบจำลองเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อการปรับตัวของนักฟุตบอลต่างชาติในสโมสรฟุตบอลไทยลีก

จากนี้ไปเป็นการวิเคราะห์ผลเพื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัย และตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ที่ระบุว่าเพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่อิทธิพลทางตรง ทางอ้อมและอิทธิพลรวม ได้แก่ ลักษณะด้านประชากร ความสามารถในการสื่อสาร ทักษะที่มีต่อคนไทย พฤติกรรมการสื่อสารระหว่างบุคคล พฤติกรรมการใช้สื่อมวลชน และที่ส่งผลต่อการปรับตัวของนักฟุตบอลต่างชาติในสโมสรฟุตบอลไทยลีก ผลการวิเคราะห์ปรากฏดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 2 แสดงอิทธิพลทางตรง (DE) อิทธิพลทางอ้อม (IE) และอิทธิพลรวม (TE) ของตัวแปรในแบบจำลองเชิงสาเหตุด้านประชากร ความสามารถในการสื่อสาร ทัศนคติที่มีต่อคนไทย และพฤติกรรม
การใช้สื่อมวลชนที่ส่งผลต่อการปรับตัวของนักฟุตบอลต่างชาติในสโมสรฟุตบอลไทยลีก

ตัวแปรสาเหตุ ตัวแปรผล	DEMO			COMP			ATT			MC			ADAPT		
	DE	IE	TE	DE	IE	TE	DE	IE	TE	DE	IE	TE	DE	IE	TE
COMP	β	0.37	-	0.37	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	S.E	0.10	-	0.10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	T	6.76**	-	6.76**	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ATT	β	0.14	-	0.14	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	S.E	0.02	-	0.02	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	T	2.49*	-	2.49*	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
MC	β	0.09	0.23	0.31	0.60	-	0.60	0.04	-	0.04	-	-	-	-	-
	S.E	0.02	0.01	0.02	0.01	-	0.01	0.05	-	0.05	-	-	-	-	-
	T	1.82	5.89**	5.63**	10.43**	-	10.43**	0.75	-	0.75	-	-	-	-	-
ADAPT	β	0.10	0.22	0.32	0.40	0.01	0.42	0.46	0.00	0.46	0.02	0.02	-	-	-
	S.E	0.01	0.02	0.02	0.01	0.01	0.01	0.04	0.00	0.04	0.05	0.05	-	-	-
	T	2.65**	4.49**	5.75**	7.83**	0.47	9.44**	11.16**	0.40	11.18**	11.47**	11.45**	-	-	-

Chi-square = 0.29 df = 3 P-value = 0.961 *p<0.05 **p<0.01 RMSEA = 0.000 GFI = 1 AGFI = 1

R²COMP = 0.13 R²ATT = 0.02 R²MC = 0.44 R²ADAPT = 0.67

จากตารางที่ 2 เพื่อพิจารณาขนาดของอิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อม และอิทธิพลรวมของตัวแปรในแบบจำลองเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการปรับตัวของนักฟุตบอลต่างชาติในการแข่งขันฟุตบอลไทยลีก เพื่อเป็นการทดสอบสมมติฐานและตอบสนองต่อวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 2 โดยนำเสนอไว้ดังนี้

สมมติฐานข้อที่ 1 ผลการทดสอบพบว่า ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เนื่องจากตัวแปรพฤติกรรมการสื่อสารระหว่างบุคคลนั้น (IC) ไม่ผ่านเกณฑ์การวิเคราะห์หองค์ประกอบเชิงยืนยัน จึงไม่นำมาวิเคราะห์ในแบบจำลองเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการปรับตัวของนักฟุตบอลต่างชาติในการแข่งขันฟุตบอลไทยลีก

สมมติฐานข้อที่ 2 ผลการทดสอบพบว่า ปัจจัยด้านพฤติกรรมการใช้สื่อมวลชน (MC) ของนักฟุตบอลต่างชาติในสโมสรฟุตบอลไทยลีก มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อการปรับตัวของนักฟุตบอลต่างชาติ (ADAPT) ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน ด้วยขนาดอิทธิพลเท่ากับ 0.02 ($t = 11.47$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

สมมติฐานข้อที่ 3 ผลการทดสอบพบว่า ปัจจัยด้านประชากร (DEMO) ของนักฟุตบอลต่างชาติในสโมสรฟุตบอลไทยลีก มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อการปรับตัวของนักฟุตบอลต่างชาติ (ADAPT) ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน ด้วยขนาดอิทธิพลเท่ากับ 0.10 ($t = 2.65$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ส่วนปัจจัยด้านประชากร (DEMO) ของนักฟุตบอลต่างชาติในสโมสรฟุตบอลไทยลีก มีอิทธิพลทางอ้อมเชิงบวกต่อการปรับตัว (ADAPT) โดยส่งผ่านความสามารถในการสื่อสาร (COMP) ทักษะที่มีต่อคนไทย (ATT) และพฤติกรรมการใช้สื่อมวลชน (MC) ของนักฟุตบอลต่างชาติในสโมสรฟุตบอลไทยลีก ด้วยขนาดอิทธิพลเท่ากับ 0.22 ($t = 4.49$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 ทั้งนี้ มีได้นำตัวแปรด้านพฤติกรรมการสื่อสารระหว่างบุคคล (IC) เข้ามาวิเคราะห์ด้วย เนื่องจากตัวแปรพฤติกรรมการสื่อสารระหว่างบุคคลนั้น ไม่ผ่านเกณฑ์การวิเคราะห์หองค์ประกอบเชิงยืนยัน จึงไม่นำมาวิเคราะห์ในแบบจำลองนี้ หากพิจารณาอิทธิพลรวมจากการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 3 นั้นพบว่า คุณลักษณะทางประชากรของนักฟุตบอลต่างชาติ (DEMO) มีอิทธิพลรวมเชิงบวกต่อการปรับตัว (ADAPT) ด้วยขนาดอิทธิพลเท่ากับ 0.32 ($t = 5.75$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

สมมติฐานข้อที่ 4 ผลการทดสอบพบว่า ปัจจัยด้านความสามารถในการสื่อสาร (COMP) ของนักฟุตบอลต่างชาติในสโมสรฟุตบอลไทยลีก มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อการปรับตัว (ADAPT) ของนักฟุตบอลต่างชาติในสโมสรฟุตบอลไทยลีก ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน ด้วยขนาดอิทธิพลเท่ากับ 0.40 ($t = 7.83$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ส่วนปัจจัยด้านความสามารถในการสื่อสาร (COMP) ไม่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อการปรับตัว (ADAPT) โดยส่งผ่านพฤติกรรมการใช้สื่อมวลชน (MC) ของนักฟุตบอลต่างชาติในสโมสรฟุตบอลไทยลีก ($t = 0.47$) โดยไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทั้งนี้ มีได้นำตัวแปรด้านพฤติกรรมการสื่อสารระหว่างบุคคล (IC) เข้ามาวิเคราะห์ด้วย เนื่องจากตัวแปรพฤติกรรมการสื่อสารระหว่างบุคคลนั้น ไม่ผ่านเกณฑ์การวิเคราะห์หองค์ประกอบเชิงยืนยัน จึงไม่นำมาวิเคราะห์ในแบบจำลองนี้ เมื่อพิจารณาค่าอิทธิพลรวมจากการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 4 พบว่า ปัจจัยด้านความสามารถในการสื่อสาร (COMP) มีอิทธิพลรวมเชิงบวกต่อการปรับตัว (ADAPT) ด้วยขนาดอิทธิพลรวมเท่ากับ 0.42 ($t = 9.44$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

สมมติฐานข้อที่ 5 ผลการทดสอบพบว่า ปัจจัยด้านทัศนคติที่มีต่อคนไทย (ATT) ของนักฟุตบอลต่างชาติในสโมสรฟุตบอลไทยลีก มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อการปรับตัว (ADAPT) ของนักฟุตบอลต่างชาติในสโมสรฟุตบอลไทยลีก ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน ด้วยขนาดอิทธิพลเท่ากับ 0.46 ($t = 11.16$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ส่วนปัจจัยด้านทัศนคติที่มีต่อคนไทย (ATT) นั้น ไม่มีอิทธิพลทางอ้อมโดยส่งผ่านพฤติกรรมการใช้สื่อมวลชน (MC) ของนักฟุตบอลต่างชาติในสโมสรฟุตบอลไทยลีก โดยไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ($t = 0.40$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทั้งนี้ มีได้นำตัวแปรด้านพฤติกรรมการสื่อสารระหว่างบุคคล (IC) เข้ามาวิเคราะห์ด้วย เนื่องจากตัวแปรพฤติกรรมการสื่อสารระหว่างบุคคลนั้น ไม่ผ่านเกณฑ์การวิเคราะห์หองค์ประกอบเชิงยืนยัน จึงไม่นำมาวิเคราะห์ในแบบจำลองนี้ เมื่อพิจารณาค่าอิทธิพลรวมจากการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 5 พบว่า ปัจจัยด้านทัศนคติที่มีต่อคนไทย (ATT) มีอิทธิพลรวมเชิงบวกต่อการปรับตัว (ADAPT) ด้วยขนาดอิทธิพลรวมเท่ากับ 0.46 ($t = 11.18$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

สมมติฐานข้อที่ 6 ผลการทดสอบพบว่า แบบจำลองเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการปรับตัวของการปรับตัวของนักฟุตบอลต่างชาติในสโมสรฟุตบอลไทยลีกที่พัฒนาขึ้น มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน ดังจะเห็นได้จากค่า Chi-square เท่ากับ 0.29 ซึ่งมีค่าเข้าใกล้ศูนย์ ที่ df เท่ากับ 3, ค่า RMSEA เท่ากับ 0.00 ค่า GFI และ AGFI เท่ากับ 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งเป็นไปตามข้อตกลง

อภิปรายผลการศึกษา

เมื่ออภิปรายผลการศึกษาที่ได้ตามแต่ละตัวแปรแฝงในแบบจำลอง มีรายละเอียดดังนี้

1. คุณลักษณะด้านประชากร จากผลการวิจัยที่กล่าวไว้ว่า คุณลักษณะด้านประชากรมีอิทธิพลทั้งตรงและทางอ้อมต่อการปรับตัวของนักฟุตบอลต่างชาติ หากมองในส่วนของคุณลักษณะประชากรของนักฟุตบอลเองจะพบว่า นักฟุตบอลส่วนใหญ่มักจะพาครอบครัว แฟน หรือเเยนต์เข้ามาอยู่ด้วยเพื่อช่วยในการปรับตัว สอดคล้องกับ Patrycja Gulak-Lipka [10] ศึกษาเรื่อง การจัดการความแตกต่างระหว่างวัฒนธรรมขั้นพื้นฐานในสโมสรกีฬาที่พบว่า นักกีฬาต่างชาติในโปแลนด์มีวิธีการแก้ปัญหาภาวะความตึงเครียดทางวัฒนธรรมโดยการพาครอบครัวมาอยู่ด้วย

นอกจากนี้ยังมี เรื่องของประสบการณ์การทำงาน (เตะฟุตบอล) ในลีกต่างแดนนอกเหนือประเทศของตนก็มีผลต่อการปรับตัว เพราะส่วนใหญ่นักฟุตบอลที่เข้ามาค้าแข้งในประเทศไทยนั้น ทางสโมสรมักจะเน้นคัดเลือกนักฟุตบอลที่มีประสบการณ์ในต่างแดน เนื่องจากสามารถสื่อสารภาษาอังกฤษได้ ทำให้เป็นปัจจัยหนึ่งที่สามารถปรับเข้ากับการใช้ชีวิตภายในท้องถิ่นได้ดี สอดคล้องกับงานวิจัยของโอพริก ขุนสิทธิ์ [20] ที่พบว่า การสื่อสารระหว่างบุคลากรชาวไทยกับบุคลากรท้องถิ่นสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษเป็นหลัก รองลงมาเป็นการสื่อสารด้วยภาษาท้องถิ่น ภาษาไทย และการใช้ล่ามตามลำดับ จากข้อค้นพบงานวิจัยดังกล่าวกล่าวไว้ว่า บุคลากรชาวไทยที่สื่อสารภาษาท้องถิ่นหรืออังกฤษได้ดีจะมีคุณภาพของงานดีกว่าที่บุคลากรสื่อสารภาษาอังกฤษไม่ได้

ด้านประเด็นของความสำคัญด้านระยะเวลาในการเข้ามาประกอบอาชีพอยู่ในประเทศไทยของนักฟุตบอลต่างชาตินั้น จากการศึกษาจะพบว่า นักฟุตบอลต่างชาติโดยเฉพาะจากทวีปแอฟริกันที่ส่วนใหญ่มาอาศัยในประเทศไทยได้นาน เนื่องจากประเทศบ้านเกิดของนักฟุตบอลเหล่านี้มีสภาพความเป็นอยู่ที่ค่อนข้างแย่ ทำให้กลุ่มคนเหล่านี้มีความต้องการที่จะประกอบอาชีพนักฟุตบอล และหลังเลิกเล่นก็จะใช้ชีวิตอยู่ในไทยต่อไป โดยหวังที่จะได้สัญชาติไทยด้วยเช่นกัน จากผลการวิจัยได้สอดคล้องกับงานของ Poli [21] ที่ศึกษาเรื่อง การอพยพของนักฟุตบอลแอฟริกันเพื่อไปเล่นฟุตบอลอาชีพในยุโรปและเอเชีย ได้กล่าวถึงความพยายามของนักฟุตบอลจากภูมิภาคนี้ในการเข้ามาเล่นฟุตบอลอาชีพในประเทศที่คุณภาพชีวิตดี โดยพวกเขาเองจะพยายามหาวิธีเพื่อให้สามารถประกอบอาชีพนี้ให้ได้นาน ๆ อาทิ พยายามฝึกพูดภาษาท้องถิ่น หรือเลียนแบบพฤติกรรมของคนในท้องถิ่น นั้น ๆ เป็นต้น และยังสอดคล้องกับแนวคิดของ Kim [22] ที่อธิบายไว้ว่า การปรับตัวของผู้ที่ย้ายเข้ามาอยู่ในวัฒนธรรมใหม่ระยะยาวนั้น กระบวนการปรับตัวเพื่อเข้าสู่วัฒนธรรมใหม่ที่เกิดขึ้นภายในตัวบุคคล โดยเกิดจากการมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมใหม่อย่างต่อเนื่อง จนเกิดจากเปลี่ยนแปลงทางความรู้สึกรหรือพฤติกรรม ทำให้บุคคลนั้นสามารถแสดงพฤติกรรมที่สอดคล้องกับวัฒนธรรมใหม่ได้ดีขึ้น โดยจะเริ่มต้นจากความเครียดที่กับวัฒนธรรมที่ไม่คุ้นเคย

หากพิจารณาด้านอายุของนักฟุตบอลก็มีผลอย่างยิ่งในการปรับตัวในพื้นที่ที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรมพบว่า ช่วงอายุของนักฟุตบอลต่างชาติส่วนใหญ่ในฟุตบอลไทยมีอายุอยู่ในช่วง 26 – 30 ปี เป็นช่วงอายุที่มีโตเป็นผู้ใหญ่เต็มตัว มีการเปิดกว้างทางด้านความคิด พร้อมทั้งจะเรียนรู้ในวัฒนธรรมใหม่ ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คือ มีมุมมองที่ดีในด้านวินัย ดูแลตัวเองทั้งในและนอกสนามเพื่อรักษาสภาพร่างกายในการเล่นฟุตบอลได้นาน ๆ [17]

2. ความรู้/ความสามารถด้านการสื่อสารในสังคมไทย จากผลการวิจัยที่กล่าวไว้ว่า ปัจจัยด้านความรู้/ความสามารถในการสื่อสารของนักฟุตบอลต่างชาติในสโมสรฟุตบอลไทยลีก มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อการปรับตัวของนักฟุตบอลต่างชาติในสโมสรฟุตบอลไทยลีก หากมองในส่วนของคุณลักษณะด้านความรู้ แรงจูงใจและความสามารถในการสื่อสารภาษาไทย/อังกฤษ ที่ค่อนข้างมาก ซึ่งจะพบว่าด้านทักษะการสื่อสารนั้นนักฟุตบอลชาวต่างชาติเมื่อเข้ามาอยู่ในประเทศไทยได้ระยะหนึ่งเริ่มทักษะการสื่อสารด้วยการพูด/ฟัง ภาษาท้องถิ่นหรือภาษาอังกฤษ โดยกลุ่มที่มีค่าแรงจูงใจสูง ๆ คือ นักฟุตบอลแอฟริกันมีความพยายามที่จะเรียนรู้เป็นพิเศษ เช่น การเรียนรู้จากอินเทอร์เน็ต โทรศัพท์ หรือในสังคมไทย เพื่อได้รับการยอมรับจากคนภายในสังคมไทย ยิ่งนักฟุตบอลต่างชาติมีความสามารถด้านการสื่อสารมากขึ้นเท่าไรก็จะยิ่งสามารถปรับตัวได้มากขึ้นเท่านั้น สอดคล้องกับการศึกษาของทองประยูร บุญจันทร์ [23] แห่งมหาวิทยาลัยโอคลาโฮมา ศึกษาเรื่องความสามารถในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม และการปรับตัวของชาวอเมริกันที่เข้ามาอยู่ในเมืองไทยชั่วคราวพบว่า มิติดในการสื่อสาร คือ ความสามารถในการสื่อสาร ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและลักษณะการปรับตัว คือ ความสามารถในการพูดภาษาท้องถิ่น และการประพฤติตัวตามลักษณะประจำท้องถิ่น

3. ทศณคติที่มีต่อคนไทยในสังคมไทย จากผลการวิจัยที่กล่าวไว้ว่า ปัจจัยด้านทัศนคติที่มีต่อคนไทยของนักฟุตบอลต่างชาติในสโมสรฟุตบอลไทยลีก มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อการปรับตัวของนักฟุตบอลต่างชาติในสโมสรฟุตบอลไทยลีก นั้นหมายความว่ายิ่งนักฟุตบอลต่างชาติมีทัศนคติที่ดีต่อคนไทยมากเท่าไรก็จะช่วยให้มีการปรับตัวในระดับที่ดีมากขึ้น โดยเฉพาะ

ในด้านคนไทยในสังคมไทยด้านมีน้ำใจ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ชอบช่วยเหลือผู้คนและเป็นคนชอบการสร้างสรรค์ พบปะผู้คนทั่วไป ทัศนคติในด้านเหล่านี้เป็นตัวช่วยเสริมให้นักฟุตบอลต่างชาติเหล่านี้มีทัศนคติที่ดีต่อคนไทย เมื่อมีมุมมองที่ดีแล้วนั้นจะทำให้สิ่งอื่น ๆ ติดตามมา โดยเฉพาะ ในกีฬาฟุตบอลที่ต้องเล่นเป็นทีม ดังนั้น ความสามัคคีจึงเป็นสิ่งที่สำคัญ ซึ่งสิ่งที่บ่งบอกให้เห็นของแบบนี้ได้ คือ การมีทัศนคติ/มุมมองที่ดี หรือความเชื่อมั่นในตัวเพื่อนร่วมทีม [24] และสอดคล้องกับงานของสมสุตา ศรีวัฒนานนท์ [25] ที่กล่าวไว้ว่าปัจจัยที่ช่วยให้การสื่อสารสัมฤทธิ์ผลระหว่างการทำงานของพนักงานชาวไทยและชาวตะวันตก คือ การปรับทัศนคติและค่านิยม

4. พฤติกรรมการใช้สื่อมวลชน จากผลการวิจัยที่กล่าวไว้ว่า ตัวแปรพฤติกรรมการสื่อมวลชนมีอิทธิพลทางตรงและทางอ้อมต่อการปรับตัวของนักฟุตบอลต่างชาติในการแข่งขันฟุตบอลไทยลีก ได้แก่ พฤติกรรมการใช้สื่อมวลชนไทย พฤติกรรมการใช้สื่อมวลชนบ้านเกิด และพฤติกรรมการใช้สื่อมวลชนภาษาอังกฤษ หากอภิปรายผลตามข้อค้นตามสมมติฐานจะแปรความได้ว่า ยิ่งนักฟุตบอลต่างมีปัจจัยในด้านพฤติกรรมการใช้สื่อมวลชนมากก็ยิ่งช่วยให้ปรับตัวในประเทศไทยได้ดีขึ้น กล่าวได้ว่า นักฟุตบอลต่างชาติส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตในอัตราที่ค่อนข้างสูงทั้งในด้านความถี่และลักษณะการใช้งาน ทั้งสื่อในประเทศไทย บ้านเกิด และภาษาอังกฤษ โดยบทบาทของสื่อประเภทยี่จะอิทธิพลต่อการปรับตัวค่อนข้างมาก เพราะว่า นักฟุตบอลต่างชาติมักใช้อินเทอร์เน็ต ผ่านโทรศัพท์สมาร์ทโฟนเพื่อติดตาม ข่าวสาร และใช้เพื่อติดต่อกับเพื่อนที่เป็นชาวต่างชาติด้วยกันที่อยู่ประเทศเดิมของตนเอง โดยเฉพาะในช่วงแรก ๆ ของการปรับตัวในประเทศไทยเพื่อลดความตระหนกทางวัฒนธรรม กล่าวคือ ใช้อินเทอร์เน็ตเป็นเสมือนเครื่องมือที่ช่วยให้นักฟุตบอลต่างชาติกลับเข้าไปอยู่ในวัฒนธรรมตนเอง เจอภาษาที่คุ้น ๆ เคย ๆ เป็นการใช้ในลักษณะเป็นที่พึ่งทางใจในช่วงแรก ๆ ของการเข้ามาอยู่ในพื้นที่ต่างวัฒนธรรม [26]

หากนักฟุตบอลไม่มีการควบคุมตัวเองในการใช้สื่อมวลชนจะกลายเป็นดาบสองคมที่เป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้มีปัญหาในการปรับตัวด้วยเช่นกัน กล่าวคือ มีนักฟุตบอลหลาย ๆ คนประสบปัญหาปัญหาการเสพติดสื่ออินเทอร์เน็ตผ่านการใช้สมาร์ทโฟน/สื่ออิเล็กทรอนิกส์ โดยมีปัญหาอื่น ๆ ตามมา เช่น การวิพากษ์วิจารณ์โค้ชหรือเพื่อนร่วมทีม และในกรณีที่เลวร้ายที่สุด คือ การตอบโต้คำวิจารณ์ของแฟนฟุตบอลอย่างรุนแรงในสื่อสังคมออนไลน์ สิ่งเหล่านี้นำไปสู่ภาวะการขาดสมาธิในสนามแข่งขันจนกระทบต่อฟอร์มการเล่น ทั้งยังกระทบถึงความสัมพันธ์ภายในทีมรวมถึงคนในสังคมไทยด้วย

5. การปรับตัวทางวัฒนธรรม ในการศึกษาครั้งนี้พบว่า นักฟุตบอลต่างชาติมีการปรับตัวทางวัฒนธรรมด้านพฤติกรรมสูงสุด นั่น คือ ความพยายามในการปฏิบัติตนในเชิงพฤติกรรมเพื่ออยู่ร่วมกันกับคนในวัฒนธรรมหลักของประเทศเจ้าบ้าน อาทิ พยายามทานอาหาร ซื้อและใช้สินค้าของไทย พยายามใช้ภาษาไทยมากขึ้นในชีวิตประจำวัน การปฏิบัติตามสังคม ธรรมเนียมและวัฒนธรรมไทย เป็นต้น โดยการปรับตัวทางพฤติกรรมนั้นก็เกิดมาจากจากความคิดและความรู้สึภายในของบุคคลดังกล่าวนั่นเอง สอดคล้องกับ Gudykunst และ Kim [27] ที่กล่าวไว้ว่า กระบวนการปรับตัวเป็นการบ่มเพาะให้คนรู้วิธีที่จะแสดงพฤติกรรมพื้นฐานทางสังคม โดยกระบวนการปรับตัวเป็นการบ่มเพาะให้คนรู้วิธีที่จะแสดงพฤติกรรมพื้นฐานทางสังคม โดยกระบวนการนี้เกิดจากภายในตัวบุคคล และผ่านการขัดเกลาของบุคคลรอบข้าง จนสร้างโลกของบุคคลนั้น ๆ ขึ้นมา และการจากศึกษาเรื่อง Acculturation ของ Rogers และ Steinfatt [28] ว่าเป็นกระบวนการที่บุคคลปรับตัวเข้ากับวัฒนธรรมใหม่และขณะเดียวกันก็ยังคงแสดงลักษณะหลาย ๆ ประการของนักฟุตบอลเดิมไว้ ซึ่งอาจเป็นการผสมผสานระหว่างสองหรือสามวัฒนธรรมก็ได้ เช่น นักฟุตบอลชาวญี่ปุ่นพยายามทานราเม็งญี่ปุ่นที่ขายจากร้านของคนไทย หรือนักฟุตบอลชาวแอฟริกาสวมชุดพื้นบ้านไปไหว้พระในวัดไทย เป็นต้น

ข้อเสนอแนะการศึกษา

1. เนื่องจากผลการศึกษาในส่วนของการแบบจำลองที่พัฒนาขึ้นมาใหม่นั้นไม่ได้นำตัวแปรด้านพฤติกรรมการสื่อสารระหว่างบุคคลเข้ามาด้วยทำให้งานวิจัยนี้มีการศึกษาเฉพาะด้านของพฤติกรรมการใช้สื่อมวลชน ซึ่งอาจไม่ครอบคลุมในประเด็นด้านการสื่อสาร ในครั้งต่อไปอาจต้องมีทบทวนวรรณกรรมเพื่อเพิ่มตัวแปรที่ใช้ในแบบจำลองดังกล่าวเพิ่มขึ้น

2. จากผลการศึกษาที่พบว่า ตัวแปรพฤติกรรมการสื่อมวลชนนั้นไม่มีอิทธิพลทางตรงต่อการปรับตัวของนักฟุตบอลต่างชาติในการแข่งขันฟุตบอลไทยลีก โดยพฤติกรรมการใช้สื่อมวลชนไทยนั้น อาจมีข้อจำกัดในเรื่องของการทักษะในการสื่อสาร โดยเฉพาะการอ่านและเขียนของนักฟุตบอลต่างชาติ ทำให้มีสื่อที่ใช้ได้ค่อนข้างจำกัด อาทิ สื่ออินเทอร์เน็ต โทรศัพท์ เป็นต้น

ข้อเสนอสำหรับการศึกษาค้างต่อไป

1. เนื่องจากในการศึกษาค้างนี้เป็นการศึกษาเฉพาะการปรับตัวระหว่างวัฒนธรรมของนักฟุตบอลต่างชาติในฟุตบอลไทย ดังนั้น เพื่อประโยชน์ต่อวงการฟุตบอลไทยต่อไป อาจต้องมีการศึกษาในเรื่องของการสื่อสารเพื่อการปรับตัวของนักฟุตบอลชาวไทย ในการค้าแข้งในต่างแดน

2. จากผลการศึกษานี้เป็นเพียงผลการศึกษาเชิงปริมาณด้านเดียวเท่านั้น อาจต้องมีการพัฒนางานวิจัยโดยการนำการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ อาทิ การสัมภาษณ์เชิงลึก การสนทนากลุ่ม หรือการสังเกตแบบมีส่วนร่วมเข้ามาด้วย

เอกสารอ้างอิง

- [1] Panyakraew, V., & Others. (2016). *Thai Premier League Soccer : Women power fandom culture and newpower*. Bangkok: Gambling Learning Center. Chulalongkorn University.
- [2] Sanooknews. (2017). *10 Top World Reward Sport Games*. Retrieved April 9, 2017, from <https://www.sanook.com/news/1554221/>.
- [3] Wikipedia. (2017). *Premierleague: Buying foreign football players*. Retrieved September 10, 2017, from <https://th.wikipedia.org/wiki/พรีเมียร์ลีก>.
- [4] Sport Sanook. (2016). *10 Top world footballers wages*. Retrieved February 23, 2017, from <http://sport.sanook.com/251183/>.
- [5] Thanamahamongkhon, T. (2015). *Exclusive: Adebayo Gadebo: I understated both Suchao and Lasarus*. Retrieved February 23, 2017, from <http://www.goal.com/th/news/4280/ฟุตบอลไทย/2015/07/18/13682622>.
- [6] Thai League. (2016). *Club lists*. Retrieved August 15, 2017, from <https://www.thaileague.co.th/Clubs>
- [7] Wmwrestling Mainforum Freestyle. (2559). *Footballer and Premier league's failure transfer*. Retrieved April 9, 2017, from <http://www.wmwrestling.com/th/forum/showthread.php?t=52175>.
- [8] Unnop. (2016). *Teeneer asia. Tevez's problem*. Star Soccer. April, 22, p. 22.
- [9] Wiwatnukul, M. (2016). *Intercultural communication (2nd edition)*. Bangkok: Chulalongkorn University Press.
- [10] Gulak-Lipka, P. (2016). *Intercultural management on the basis of a sport club*. Retrieved February 13, 2017, From <https://repozytorium.umk.pl/bitstream/handle/item/3737/PGL-10730-26565-1-SM.pdf?sequence=1>
- [11] FourFourTwo. (2560). *Fallen angels : 11 Superb Thaileague Footballer Fallen-angels*. Retrieved April 9, 2017, from <https://www.fourfourtwo.com/th/features/fallen-angels-11>.
- [12] Lazasfield, P., & Menzel, H. (1961). *On the relation between individual and collective properties. In continuities in the language of social research*. (T. free Press, Ed.). New York.
- [13] Canale, M., & Swain, M. (1980). *Theoretical based of communicative approaches to second language teaching and testing*. New York: Wiley and Son Inc.
- [14] Rogers, E. M., & Svenning, L. (1969). *Modernization among peasants. The impact of communication*. New York: Rinehart and Winston.
- [15] Charles, A. Kiesler, Barry, E. Collins., & Miller, N. (1969). *Attitude change*. New York: John Wiley and Son Inc.
- [16] Kantima, K. (1982). *Communication patterns of Thai students in the process of acculturation*. Doctoral dissertation, The University of Oklahoma Graduate College University of Oklahoma, Norman.
- [17] Christoffer M. J. Swarts. (2014). *Adapting to Finland through professional football – Perceptions of players and coaches*. Pro Gradu Thesis, Department of Communication University of Jyväskylä.
- [18] Comrey, A. L., & Lee, H. B. (1992). *A first course in factor analysis*. Hillsdals, NJ: Erlbaum.

- [19] Hair, J. F., Black, W. C., Babin, B. J., Anderson, R. E., & Tatham, R. L. (2006). *Multivariate data analysis* (6th ed.). Pearson Prentice-Hall, Upper Saddle River.
- [20] Khunsit, O. (2012). *Communication and cultural adaptation of Thai expatriates working in subsidiaries of multinational corporations in neighboring countries*. Master of Communication Arts Thesis. Communication Arts Faculty. Chulalongkorn University.
- [21] Poli, R. (2010). African migrants in Asian and European football: hopes and realitie. *Sport in Society*, 13(6), 1001–1010.
- [22] Kim, Y. Y. (1988). *Communication and cross-cultural adaptation : An Integrative Theory*. Clevedon, Avon, UK : Multilingual Matter.
- [23] Thongprayoon, B. (1989). *Intercultural communication Competence and Acculturation An Exploratory Study Among American Sojourners in Thailand*. Oklahoma: University of Oklahoma.
- [24] Riyapan, P. (2012). *Characteristics of effectives soccer coaches in Thai Premier League*. Master of Sport Science Thesis. Graduate School. Srinakarinwirote University.
- [25] Sriwattananont, S. (2004). *Intercultural communication between Thai and western employee at work*. Master of Communication Arts Thesis. Communication Arts Faculty. Chulalongkorn University.
- [26] Kongkaew, T. (2001). *Communication and adjustment of foreign lecturers in Thai University*. Chulalongkorn University.
- [27] Gudykunst, W.B., & Kim, Y. (1992). *Communicating with strangers : An Approach to Intercultural Communication* (6th ed.). Newyork: McGraw – Hill, Inc.
- [28] Rogers, E. M., & Steinnfatt, T. M. (1999). *Intercultural communication*. Prospect Heights Waveland Press.